

FRDK nyt

Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark – Januar 2018

■ Generalforsamling og fagdag **4**

■ Vært for Carbon Farm projektet **6**

■ Kend dit liv i jorden **8**

■ Opbygning af humus i jorden **12**

■ Imponerende efterafgrøde efter gødskning **14**

■ Flere projekter er startet op **16**

■ TERRA GOLD **17**

■ Sådan gøder du **18**

■ Viverda mod svampesygdomme **19**

Vært for Carbon Farm projektet

Jacob Justesen er en ung landmand med en stor svineproduktion og mange års erfaring i at dyrke pløjefrit på forskellig vis. Blandt andet har han opnået mere stabile udbytter. Men han vil gerne blive endnu bedre og ser derfor frem til få brugbare resultater fra det omfattende projekt i de kommende år

Jacob Justesen har trods sin forholdsvis unge alder en lang erfaring med pløjefri dyrkning.

- Min far købte i 1996 en gård med 90 hektar i Yding, fortæller han.

På den gård var der op mod Yding Skovhøj marker med store pletter med JB 9 jord, altså gul ler, som nærmest var umulig at pløje.

- Det stiveste var lagt ud til græs den gang. Men vi ville have korn i det hele til vores grise, uddyber han.

Jacob Justesen bor med sin familie på Silbjerggaard i Underup mellem Horsens og Brødstrup cirka 10 kilometer syd for Yding. Her er jorden noget lettere og meget nemmere at have med at gøre.

- Så vi startede med at dyrke pløjefrit med vingskær og fuld gennemskæring i 2001.

På den stive jord i Yding var det svært, og der blev rotorharvet flere gange for at få knoldene knust.

- Det kostede noget nær en formue og var ikke ret godt, konstaterer han.

I 2008 begyndte Jacob Justesen at arbejde hjemme. I sommeren 2010 overtog han driften.

Jacob Justesen ved hans Bednar harve, der kun bruges på den lettere jord og aldrig på den helt stive jord, der sås direkte.

Direkte såning var meget bedre

I 2011 skete det epokegørende.

- Lidt ved et tilfælde og måske fordi vi havde travlt, besluttede vi at så vinterhvede direkte i den stive jord.

Mod forventning kom den til at stå rigtig godt, og så blev der nærmest ingen diesel anvendt.

- Det var startskuddet til dyrkning med direkte såning, og nu dyrker vi omkring 50 procent uden harvning, fortæller Jacob Justesen.

På den lettere jord i Underup er der stadig merudbytte for at harve, fordi etableringen bliver bedre, og dermed øges udbyttet også.

- Harvning koster heller ikke ret meget på den lette jord, konstaterer han.

Desuden understreger han, at han ikke er religiøs med hensyn til den måde, han bearbejder sin jord på.

- For os handler det først og fremmest om at få et ordentlig foder til vores grise til en fornuftig pris, fastslår han.

Udbringning af gylle en udfordring

Med en stor svineproduktion i staldene er der meget gylle, som skal udbringes og udnyttes optimalt.

- Vi har gennem tiden prøvet mange sjove ting for at øge udnyttelsen og sænke omkostningerne ved håndtering af gyllen.

- Nu har vi fin succes med gylle til raps og vintersæd, hvor gylle jo efter de nye regler kan udgøre en meget stor andel af deres næringsstofbehov.

- Det er kun i vårbyg, det kniber med at udnytte gyllen.

- Erfaringen er, at det bedste er enten at nedfælde den eller nedharve den inden såning af vårbyg, forklarer Jacob Justesen.

Udbringning i en voksende vårbyg har han således ikke gode erfaringer med.

Skarpere på at få succes

Som pløjefri landmand undrer det Jacob Justesen, at der fra år til år er så stor

forskel på resultatet af samme metode til etablering af afgrøderne.

- Jeg mangler viden om hvad, der er årsag til den store forskel, og hvad jeg kan gøre for at blive skarpere på at få succes fra år til år, påpeger han.

Den viden håber han, at Carbon Farm projektet kan være med til at give ham. I hans verden er succes lig med stabile høje udbytter opnået med en minimal indsats.

Efterafgrøderne er vigtige

Som det fremgår af markplanen (se boks) er lige godt halvdelen af arealet tilsået med vårafgrøder - langt overvejende vårbyg og et mindre areal med hestebønner.

Som hovedregel gælder, at der er efterafgrøde forud for al vårsæd. Og halvdelen af de lovpligtige efterafgrøder er sildig rajgræs udlagt i vårbyg på den lette jord. Så skal han nemlig ikke tænke på at så den, når høsten er travl.

Den anden halvdel af de pligtige efterafgrøder er en blanding af vårbyg, olieræddike og honningurt. Blandingen sås efter høst af vinterhvede, hvor der næste forår skal være hestebønner. Til de frivillige efterafgrøder køber Jacob Justesen frø i shopFRDK.

- Jeg har prøvet forskellige blandinger med større eller mindre held, fortæller han.

Det gælder om at få sået efterafgrøden så tidligt som muligt efter høst.

- Kommer vi efter 20. august, kan det ikke betale sig at så frivillig efterafgrøder, mener han.

Efterafgrøderne ville han gerne gøde med gylle, men det er ikke lovligt.

Ukrudt, skadedyr og svampesydomme

Med en stor andel vårafgrøder i sædskiftet og mulighed for at komme efter eventuelt græsukrudt i nogle af afgrøderne, er der ingen udfordringer af betydning fra græsukrudt.

- Til gengæld har der vist sig et nyt

problem, som vi ikke havde før. Næmlig ager-padderokke og agertidsler, som begge nyder godt af, at vi sår direkte, fortæller Jacob Justesen.

Men de kan begge styres ved sprøjtning på de rigtige tidspunkter med effektive midler.

Brugen af insektmidler er stort set ophørt. Ved tidligere tællinger i markerne i Yding viste det sig, at der var et væld af insekter, som ellers sjældent forekommer i marker udsat for mere hårdhændet jordbearbejdning.

- Jeg har også erfaret, at vi skal sprøjte mindre mod svampesygdomme i vores vinterhvede.

- Eventuelle angreb af for eksempel septoria kommer senere og er svagere end hos vores naboer, som vi deler skel med, siger han.

Markplanerne

Som et gennemsnit af nogle år er der følgende afgrøder og cirka areal med dem:

- Vårbyg 180 hektar
- Vinterhvede 80 hektar
- Vinterbyg 30 hektar
- Vinterraps 30 hektar
- Rug 30 hektar
- Hestebønner 30 hektar

På den stivere jord er sædskiftet: Vårbyg, vinterbyg, vinterraps, vinterhvede (efterafgrøde), hestebønner, vinterhvede (efterafgrøde) - og forfra igen.

På den lette jord er sædskiftet: Vårbyg m græsudlæg (der fungerer som efterafgrøde), vårbyg, rug - og forfra igen.

Maskinparken

John Deere to traktorer - 180 og 240 hk

John Deere mejetærsker m 30 fods skærebord

John Deere trailersprøjte 28 m bom

Horsch Sprinter 4 m såmaskine påbygget rulleskær foran tand-skærene

Bednar Fenix 5 m harve

Bredal B2 liftofhængt gødnings-spreader

Diverse vogne

Så der bliver sprøjtet mindre doser og færre gange mod svampesygdomme.

Skal registrere en masse

I de tre år, Carbon Farm projektet varer, skal Jacob Justesen alt det, der sker i forsøgsparcerne og den omgivende mark.

- Jeg er vant til at registrere, fordi jeg har været med i et stort projekt med afprøvning af 10 farestier, siger Jacob Justesen.

Hans indsats i det projekt har gjort, at han og gården med dens dygtige medarbejdere og effektive svineproduktion nu er anbefalet som en af 10 svineproduktioner i Europa, der er mest værd at besøge.

Måske Carbon Farm projekt kan generere lige så stor interesse for markbruget?

Af Niels Damsgaard Hansen

Lidt om virksomheden

Omdrejningspunktet for Silkeborgsgaard Svineproduktion ApS. er, som navnet antyder, en svineproduktion - nemlig 1.050 søer, der årligt producerer omkring 35.000 grise på 30 kg. De mange grise sælges til danske aftagere.

- Vores omkring 390 hektar markbrug er derfor målrettet til at først og fremmest at producere foder til en fornuftig pris til eget brug, siger ejer Jacob Justesen.

Han startede et generationsskifte med sin far tilbage i 2010 ved at overtage anparterne i selskabet, der ejede besætning og maskiner. Efter fem år - i 2015 - købte han også bygninger og jord, så han var enejer af det hele.

- Det var en god måde at lave et glidende generationsskifte, hvor jeg kunne komme i gang på fornuftige vilkår, fortæller han.

I dag er der ansat fem medarbejdere i staldene og en elev i marken udover Jacob Justesen selv. Desuden hjælper hans kæreste på deltid med bogholderi og hans far i marken efter behov.

Horsch Sprinter er en tandsåmaskine, som Jacob Justesen selv har fået påbygget ski-veskær, der åbner en rille foran såtænderne. Det giver en betydelig mere skånsom bearbejdning af jorden, er hans erfaring.

Her er der sået hestebønner direkte efter en Terra Gold blanding.

Et kig ned på jorden i en hvedemark, som ikke har været harvet i fem år.

Kortet viser placeringen af forsøgsparcerne i Carbon Farm projektet. De ligger på østsiden af hovedvejen mellem Østbirk (mod syd) og Skanderborg (mod nord). Kortet viser desuden lerindholdet i en dybde på 0,6 meter. Jo mere mørk, jo mere ler. I de stiveste pletter svarer det til JB 9.

CarbonFarm projektet har modtaget GUDP midler fra Miljø- og Fødevarerministeriet.